

Hoe studeer ik ??

Hele volksstammen hopen een muziekstuk goed te leren spelen door maar zoveel mogelijk alles door te spelen, in de hoop dat het dan “vanzelf” beter gaat.

Hierbij is het notenbeeld meestal de (reddings)boei waar men zich aan vastklampt, terwijl de vingers met kunst – en vliegwerk de goede toetsen indrukken en men ook af en toe nog iets opvangt van het muzikale verloop van het stuk.

Na verloop van tijd merkt de leerling dat deze wijze van “studeren” niet leidt tot de gewenste resultaten en dit leidt dan weer vaak tot frustratie en demotivatie bij de leerling.

Dit is dan nog een positief gegeven : de leerling krijgt in de gaten dat het niet werkt. Maar hoevelen gaan er zo niet jaren door, “vrolijk” en onverstoort ?

(De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat niets het falen van het muziekonderwijs in het algemeen zo duidelijk weergeeft als de voorgaande schets. Dit terzijde.)

Verder wordt het studeren nogal eens (bewust of onbewust) als een “noodzakelijk kwaad” gezien, wat gehaastheid en krampachtigheid veroorzaakt en het boven geschetste beeld in de hand werkt.

Het studeren moet echter niet zozeer gericht zijn op het eindresultaat, maar veel meer gaat het om de weg die afgelegd wordt naar het einddoel : een toenemende *bewust - wording en integratie* die op een organische wijze naar het beoogde doel leidt.

Deze wijze van studeren is iets wat onze cultuur niet of nauwelijks kent, zodat de meeste leerlingen geen houvast hebben aan (vroegere) leerprocessen op school, etc.

Inplaats van het studeren als een “noodzakelijk kwaad” te zien, zouden we plezier kunnen beleven aan het ontdekken van allerlei verbanden in :

- het notenbeeld : het lezen en herkennen van “patronen” i.p.v. losse noten
- de beweging : het voelen van “bewegingspatronen” op het toetsenbord, die de vertaling zijn van “leespatronen”
- de klank : het volgen van het muzikale verloop van de compositie

En tenslotte kunnen we plezier beleven aan de geleidelijke integratie van deze drie aspecten van het musiceren zo tot een eenheid trachten te komen.

De praktijk leert dat een **zo efficiënt mogelijke studiewijze** aanzienlijke winst oplevert en dat is geen overbodige luxe voor de vele leerlingen, die tegenwoordig maar een beperkte tijd willen of kunnen besteden aan pianostudie.

Studeren is een kunst op zichzelf, en er zijn talloze variaties mogelijk, waar de meesten geen vermoeden van hebben.

Toch zijn er enige algemene richtlijnen te geven, waar eenieder zijn of haar voordeel mee kan doen.

Hieronder een opsomming, die zo ongeveer de belangrijkste items van het studeren weergeeft.

Probeer een globale indruk te krijgen van het muziekstuk.

Verdeel het stuk onder in muzikale zinnen, dus ga de muzikale structuur onderzoeken.

Ga na wat in technische zin bij elkaar hoort en zoek dus de positiewisselingen van beide handen op (dus de technische structuur nagaan)

Ga na waar de moeilijke plekken zich bevinden in het stuk en maak een "prioriteitenlijst".

Begin niet steeds op dezelfde plek, maar wend jezelf aan op de meest onverwachte plekken te kunnen starten.

Probeer vanaf het begin los te komen van het notenbeeld door regelmatig stukjes uit je hoofd te studeren en je bewegingen op het toetsenbord te volgen.

Ga regelmatig na wat er in je gehoor is blijven hangen van het gestudeerde door het blad weg te leggen en zonder hulp de juiste toetsen te vinden.

Schenk extra aandacht aan de linkerhand voor een goede balans tussen L en R en om te voorkomen dat de linkerhand steeds achter de rechterhand "aanhobbelt".

Neem een tempo waarbij je de tijd hebt om de anticiperen. Regel : de moeilijkste plek bepaalt het tempo van het hele stuk!

De positiewisselingen (verplaatsing, opschuiven van de vinger, sprongen, grepen) geven de meeste problemen.

Bedenk hier steeds oefeningen voor vanuit de concrete situatie.

Grijp bij problemen met samenspel niet steeds terug op het afzonderlijk studeren van beide handen, maar probeer tot integratie te komen door uit te gaan van een tempo waarbij je het overzicht bewaart over beide handen.

Stel jezelf tussendoelen, kijk niet te ver vooruit en probeer vervolgens je vooruitgang te toetsen aan een soort innerlijke "meetlat".

Laat het notenbeeld een kapstok worden waar je jezelf slechts af en toe aan ophangt i.p.v. een galg waar je een zekere "muzikale dood" tegemoet gaat.

Laat tenslotte een gedifferentieerde innerlijke muzikale voorstelling van het stuk de leidraad worden voor het totale studieproces en niet het starre “onmuzikale” notenbeeld, dat van voorbijgaande betekenis is.